

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Företrädd av: Seniora juristen Marie Eiderbrant med biträde av juristen Therese Lilliehöök

Motpart

AA

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 100 000 kr.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala 120 000 kr i sanktionsavgift i enlighet med det påstående om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har erkänt att han har lagt handelsordrar och genomfört transaktioner på det sätt som påståtts men han har motsatt sig att betala sanktionsavgift. Han har, som han får förstås, i andra hand gjort gällande att sanktionsavgiften ska bestämmas till ett lägre belopp.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Finansinspektionen

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 29 januari 2018 handlat aktier i bolaget Ivisys AB.

Kl. 17.17.41 har AA köpt 3 000 aktier till priset 6,22 kr per aktie. Därefter har han kl. 17.19.09 köpt 517 aktier till priset 6 kr per aktie. Kl. 17.21.15 har han påbörjat en orderläggning som sträckt sig fram till kl. 17.22.32. Under denna period har han lagt in köpordrar om totalt 5 337 aktier fördelade på fyra ordrar. Hans orderläggning har fått priset på aktien att stiga från 6 kr till 6,9 kr, vilket motsvarar en ökning med 15 procent. Genom sina köp har AA etablerat stängningspriset i aktien den aktuella dagen.

Kl. 17.23.10 har AA lagt in en order om att sälja 5 000 aktier till priset 7,5 kr per aktie. Ordern har justerats och sedan tagits bort kl. 17.24.01.

AA handel har kännetecknats av att han genomfört flera köp under en begränsad tidsperiod om fem minuter, något som har inlett eller förstärkt ett köptryck och som successivt har höjt kursen eller bidragit till att höja kursen för aktien.

AA köp under perioden kl. 17.21.15 till kl. 17.22.32 utgjorde 7,3 procent av den totala dagsomsättningen i aktien.

Prishöjningen om 15 procent har varit en signal till marknaden om ett högt intresse för aktien som inte motsvarades av ett faktiskt ökat intresse, då endast 200 aktier omsattes i det sista delavslutet, och då AA i själva verket avsåg sälja 5 000 aktier kort därefter. Andra aktörer på marknaden har därför vilseletts eller riskerat att vilseledas av AA transaktioner. Transaktionerna har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Det krävs varken uppsåt eller oaktsamhet för ansvar för marknadsmanipulation. Den omständigheten att köpen har gjorts vid en tidpunkt då AA hade en större säljorder i orderboken talar dock för att köpen syftade till att höja kursen och underlätta en försäljning på högre nivå.

AA handlande har utgjort marknadsmanipulation. Transaktionerna har inte genomförts av legitima skäl och kan inte heller stå i överensstämmelse med godtagna marknadspraxis, eftersom någon sådan praxis inte finns. Det förhållande att AA genomfört köpen samtidigt som han avsett att sälja en större volym gör att överträdelsen inte kan ses som ursäktlig eller ringa. Det kan under alla omständigheter inte vara fråga om en bagatellartad överträdelse. Med hänsyn till omständigheterna bör sanktionsavgiften bestämmas till 120 000 kr.

AA

Han har handlat en del på börsen. Han har handlat aktier och lagt order på det sätt som Finansinspektionen har påstått. Bakgrunden var att han den aktuella dagen kom hem från arbetet och tänkte att han skulle prova ”daytrading”, dvs. att utnyttja små marknadsrörelser genom att öppna och stänga positioner inom en och samma handelsdag. Han valde Ivisys AB eftersom han kände till det bolaget och redan hade aktier i det. Anledningen till att han tog bort säljorden på 7,5 kr per aktie var att ingen verkade vara

intresserad av att köpa aktien till det priset. Han trodde att han i det läget hade rätt att sänka sitt pris för att kunna få till en försäljning. Det är konstigt att det ens är möjligt att göra så om man inte får välja köp- och säljpris helt fritt och åtminstone borde man få en varning i en sådan situation. Han lyckades inte sälja några aktier den aktuella dagen.

Han trodde att aktier var som vilken annan vara som helst och att det ligger på den som köper en aktie att undersöka den och ta ställning till priset. Hans agerande den aktuella dagen borde inte klassas som olagligt men han godtar att han gjorde fel utifrån hur reglerna ser ut. Det var aldrig hans avsikt att bryta mot lagen. Hade han känt till att hans agerande var olagligt hade han inte gjort som han gjorde. Eftersom han inte kunde sälja sina aktier har ingen vilseletts. Före handeln hade han läst om marknadsmissbruk på bankens hemsida.

Det stämmer att hans transaktioner etablerade stängningspriset. Med hänsyn till den fas Ivisys AB befann sig i var bolagets aktiekurs helt baserad på förhoppningar och drömmar. Aktien hade därför hög volatilitet och stängningspriset hade inte någon särskilt stor betydelse i sig.

Det kommersiella syftet med all hans aktiehandel är att utöka det egna kapitalet. Han tror inte att han gjorde någon större vinst den aktuella dagen. Det är inte helt otroligt att han gick minus.

Han borde ha fått en varning av banken innan han hann göra något olagligt. Oavsett detta borde sanktionsavgiften stå i relation till hans agerande. Någonstans mellan 5 000 och 20 000 kr vore ett rimligt belopp.

BEVISNING OCH HANDLÄGGNING

Finansinspektionen har åberopat viss skriftlig bevisning, bland annat avsluts- och orderlistor samt kundinformation.

Tingsrätten har avgjort målet utan huvudförhandling.

SKÅLEN FÖR DOMEN

Det finns formella förutsättningar för en prövning av yrkandet

Den aktuella aktiehandeln ägde rum den 29 januari 2018. AA delgavs ett sanktionsföreläggande med anledning av handeln den 17 december 2019, vilket är inom den tid om två år från överträdelsen som uppställs i 5 kap. 14 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen). Vidare gäller att Finansinspektionen får väcka talan vid Stockholms tingsrätt om ett sanktionsföreläggande inte godkänns (5 kap. 21 § kompletteringslagen). Delgivningen av sanktionsföreläggandet måste därför anses ha haft en preskriptionsbrytande effekt även i förhållande till den efterföljande handläggningen i domstol (jfr Stockholms tingsrätts dom den 6 april 2021 i mål B 20330-20 och den 26 januari 2021 i mål B 14216-20). Det finns alltså formella förutsättningar för att pröva Finansinspektionens yrkande.

AA **agerande har utgjort marknadsmanipulation**

Rättsliga utgångspunkter

Av artiklarna 12.1 a och 15 i marknadsmissbruksförordningen¹ framgår att utförandet av en transaktion som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Av artikel 12.2 c i samma förordning följer att läggande av handelsorder för att inleda eller förstärka en trend ska anses vara marknadsmanipulation om orderläggningen ger eller kan förväntas ge sådana signaler som nyss nämnts. Det sagda innebär att det alltså räcker med att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Om transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan det dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk.

Från förbudet mot marknadsmanipulation har i marknadsmissbruksförordningen gjorts ett undantag för fall då det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 i marknadsmissbruksförordningen. Det är Finansinspektionen som, i egenskap av behörig myndighet, kan etablera godtagen marknadspraxis enligt artikeln. Finansinspektionen har dock inte använt den möjligheten och undantaget är därför inte möjligt att tillämpa.

Bedömningen i detta fall

AA har erkänt att han genomfört de aktuella transaktionerna på det sätt som Finansinspektionen har påstått, vilket också får stöd av utredningen i övrigt. Det är därmed klarlagt att han under en period om ca fem minuter den aktuella dagen har köpt sammanlagt 8 854 aktier i Ivisys AB i olika omgångar. Denna aktiehandel har fått aktiepriset att stiga från 6 kr till 6,9 kr och gett marknaden en signal om ett ökat intresse för aktien. En dryg halv minut efter det sista köpet har AA försökt sälja 5 000 av aktierna till ett pris om 7,5 kr per aktie.

Det aktuella tillvägagångssättet talar i sig mycket starkt för att syftet med transaktionerna var att höja kursen för att direkt därefter kunna få till stånd försäljning till en högre nivå. Det har inte heller framkommit att AA skulle ha haft något egentligt kommersiellt intresse bakom transaktionerna. Tvärtom uppfattar tingsrättens hans uppgifter som att han vidgår att syftet var att tjäna pengar på den kurspåverkan som köpen hade. Den prisökning som hans handelsordrar gett upphov till har följaktligen inte motsvarat något verkligt ökat intresse för aktien. Orderläggningen har därmed inlett eller förstärkt en trend som skapande eller åtminstone kunde förväntas skapa en falsk eller vilseledande bild av tillgången, efterfrågan eller priset på aktien. Invändningarna om att aktien var volatil och att ingen kan ha vilseletts eftersom säljorden aldrig gick till avslut påverkar inte den bedömningen. AA agerande har därmed utgjort marknadsmanipulation.

AA

ska betala en sanktionsavgift

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 5 kap. 17 § kompletteringslagen finns möjlighet att avstå från ett ingripande mot en marknadsmanipulation om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl för det. Av förarbetena till kompletteringslagen framgår att uttrycket ”ringa” inte ska motsvara straffrättens ringa brott utan att uttrycket ska förstås som att det rör sig om bagatellartade överträdelser. Med begreppet ”ursäktlig” avses t.ex. att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Särskilda skäl mot ett ingripande kan föreligga om det är fråga om en underårig som har överträtt marknadsmissbruksförordningen och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. Sådana skäl kan också finnas om någon annan myndighet har beslutat om ingripande på ett sätt som innebär att förbudet mot dubbelprovning hindrar ett nytt ingripande. (Se prop. 2016/17:22 s. 391 f.)

Bedömningen i detta fall

AA har, som han får förstås, invänt att hans agerande varit ringa eller ursäktligt eftersom han inte kände till att transaktionerna utgjorde otillåten marknadsmanipulation, inte fick någon varning från banken och troligtvis inte gjorde någon större vinst.

Tingsrätten konstaterar till att börja med att ett utdömande av sanktionsavgift inte uppställer något krav på att den som avgiften riktas mot ska ha gjort en vinst på överträdelsen. Vidare konstateras att AA själv har angett att han har handlat en del med aktier och att han före den aktuella handeln hade läst om marknadsmissbruk på bankens hemsida. Även om han trots detta inte förstod att hans agerande var otillåtet är det inte något som kan frita honom från ansvar för marknadsmanipulation. Detsamma gäller det förhållandet att han inte fick någon varning från banken. Inte heller i övrigt har det framkommit några omständigheter som ger skäl att avstå från ett ingripande.

AA

ska därför betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften ska bestämmas till 100 000 kr

Rättsliga utgångspunkter

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 §, 16 § och 18 § kompletteringslagen.)

Av skälen till marknadsmissbruksförordningen och förarbetena till kompletteringslagen framgår att syftet med lagstiftningen har varit att avgiftsnivåerna generellt sett ska höjas och att sanktionsavgifterna måste ha en avskräckande effekt (se prop. 2016/17:22 s. 103 och 225). Sanktionsavgiften för överträdelser i form av en begränsad handelsorder på en enstaka aktie som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter. (Se NJA 2020 s. 858, ”Enpetarna I–III”.)

Enpetarna III gällde en överträdelse som bestod av handel med en enstaka aktie vid 43 tillfällen under en period på närmare sex månader. Det senast betalda priset för den aktuella aktien hade påverkats med upp till 6,51 procent. Vid fyra tillfällen hade transaktionerna lett till ett vilseledande referenspris. Med beaktande av dessa omständigheter ansåg Högsta domstolen att sanktionsavgiften skulle bestämmas till ett klart högre belopp än det som normalt tillämpas vid marknadsmanipulation genom handel med små volymer. Sanktionsavgiften bestämdes till 120 000 kr.

Om handläggningen drar ut på tiden är det något som kan beaktas som en förmildrande omständighet (prop. 2016/17:22 s. 225).

Bedömningen i detta fall

Som slagits fast ovan har AA under ca fem minuter utfört flera köptransaktioner med sammanlagt 8 854 aktier. Transaktionerna har påverkat det senast betalda priset för den aktuella aktien med 15 procent. De har dessutom lett till ett vilseledande referenspris (stängningspris). I övrigt har varken några försvarande eller förmildrande omständigheter hänförliga till själva överträdelsen framkommit.

Vid en jämförelse med Enpetarna III kan konstateras att AA aktiehandel har avsett betydligt fler aktier och dessutom haft en betydligt högre påverkan på det senast betalda priset. Samtidigt har hans överträdelse begåtts under en betydligt kortare tidsperiod och avsett betydligt färre transaktioner än vad som var fallet i det målet. Hans handel har dessutom lett till endast ett vilseledande referenspris. Enligt tingsrätten gör dessa omständigheter att det sammantaget finns skäl att som utgångspunkt värdera AA överträdelse på samma sätt som överträdelsen i Enpetarna III.

Handläggningen hos Finansinspektionen har dragit ut på tiden. Talan har inte väckts förrän drygt tre år efter överträdelsen och drygt ett år efter det att AA delgavs sanktionsföreläggandet. Detta bör beaktas som en förmildrande omständighet.

Vid en samlad bedömning anser tingsrätten att sanktionsavgiften bör bestämmas till 100 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (TR-01)

Domen får överklagas senast den 20 juli 2021. Ett eventuellt överklagande ska ges in till tingsrätten men det ska stå i överklagandet att det riktar sig till Svea hovrätt. Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva domen.

Bror Aili

2021-04-01

A N S Ö K A N O M S T Ä M N I N G

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 STOCKHOLM

FI Dnr 18-4971

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 5
Finansinspektionen
Box 8307 2021-04-01
SE-103 97 Stockholm
Brunnsgatan 3
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Person som ansökan avser

AA

Överträdelse

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 29 januari 2018 handlat aktier i bolaget Ivisys AB (ISIN: SE0006800439).

Kl. 17:17:41 har **AA** köpt 3 000 aktier till priset 6,22 kr. Kl. 17:19:09 har han köpt 517 aktier till priset 6,00 kr. Kl. 17:21:15, har han påbörjat en orderläggning som sträcker sig fram till kl. 17:22:32. Under denna period har han lagt in köporder om totalt 5 337 aktier fördelade på fyra order. Hans orderläggning har fått priset på aktien att stiga från 6,00 kr till 6,90 kr, vilket motsvarar en ökning med 15 procent. Genom hans köp har han etablerat stängningspriset i aktien den aktuella dagen.

Kl. 17:23:10 har han lagt in en order om att sälja 5 000 aktier till priset 7,50 kr. Ordern har justerats och sedan tagits bort kl. 17:24:01.

AA handel har kännetecknats av att han genomfört flera köp under en begränsad tidsperiod om fem minuter, något som har inlett eller förstärkt ett köptryck och som successivt har höjt kursen eller bidragit till att höja kursen för aktien. **AA** köp under perioden kl. 17:21:15 till kl. 17:22:32 utgjorde 7,3 procent av den totala dagsomsättningen i aktien.

Transaktionerna har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

Yrkande

Finansinspektionen yrkar att tingsrätten beslutar att **AA**
ska betala en sanktionsavgift på 120 000 kr.

Tillämpliga bestämmelser

5 kap. 1 § 2 samt 6 och 21 §§ lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning.

Artikel 12.1 a i och 12.2 c iii och 15 i marknadsmissbruksförordningen (EU) nr 596/2014.

Bevisning

- Avsluts- och orderlistor, eventlista (bilaga 1.1, 6, 6.1 och 7.2) samt kundinformation (bilaga 1.2) till styrkande av att **AA** har genomfört aktuella transaktioner och att dessa har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler i fråga om tillgång, efterfrågan eller pris på det finansiella instrumentet.
- Nasdaqs handelsregler (bilaga 8, avsnitt 4.6.2), till styrkande av att **AA** transaktioner kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler i fråga om tillgång, efterfrågan eller pris på det finansiella instrumentet.

Sekretess

Finansinspektionen vill göra tingsrätten uppmärksam på att uppgifter i ärendet kan omfattas av sekretess.

FINANSINSPEKTIONEN

Marie Eiderbrant
Senior jurist
Kapitalmarknadsrätt

Therese Lilliehöök
Jurist

Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

Bilagor

1. Underrättelse
 - 1.1 Transaktioner
 - 1.2 Kundinformation
2. AA yttrande till Finansinspektionen
3. Depåuppgifter från Avanza
 - 3.1 Kontoöversikt
4. Sanktionsföreläggande
5. AA yttrande avseende sanktionsföreläggandet
6. AA orderläggning i Ivisys AB den 29 januari 2018
 - 6.1 Samtliga avslutade transaktioner i Ivisys AB den 29 januari 2018
7. STOR-anmälan
 - 7.1 Spreadgrafer
 - 7.2 Eventlista 2018-01-29
8. Finansinspektionens översättning av Nasdaq First North Nordic - Rulebook (avsnitt 6.2.1) och Nasdaq Nordic member rules (avsnitt 4.6.2)
9. Delegationsbeslut
10. Fullmakt

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.